

Felemelték a rendőrségi alkalmazottak fizetését.

— A főkapitány a rendőrség kitélepitését kéli. —

(Saját tudósítónktól.) A vidéki rendőrség államosításával van szoros kapcsolatban az a rendelet, amelyet Nagy Vince belügyminiszter intézett Szeged város rendőrkapitányi hivatalához. A rendeletben közli a miniszter, hogy a december 16-án megtartott minisztertanács felhatalmazta, hogy a vidéki rendőrség őrszemélyzete, altisztjei, rendőrbiztosai, detektívjei és hivataltisztjei részére ugyanazt a fizetést, lakáspénzt, pótdíjat és háborús segélyt folyósítja, — a VII.—X. fizetési osztályban 20, a többiben 10° levonással — amelyek az államrendőrség és a határrendőrség tagjai részére meg van állapítva.

Azért, hogy a rendőrségi alkalmazottak ezeket a felemelt illetményeket 1919. január 1.-től kezdődőleg mielőbb megkaphassák, felhatalmazza a miniszter a városi tanácsot, hogy a felemelt illetékeket nyomban folyósítsák. Közli a belügyminiszter azt is, hogy azoknak a városoknak, amelyek bármely okból nem tudnák a magasabb rendőri illetményeket kifizetni, távirati előterjesztésre nyomban folyósítja a szükséges összeget.

A rendelet értelmében a VII. fizetési osztályban 18.600, a VIII.-ban 14.500, a IX.-ben 10.600, a X.-ben 8.680, a XI.-ben 7.280 a felemelt fizetés, a megállapított 10 és 20°-os levonással, egy esztendőre. A gyakornokok 4.500, rendőrmesterek 8.300, ellenőrök 7.400, I. osztályú rendőrök 6.300, II. osztályú rendőrök 5.300, kezelők 4.900, kézbesítő szolgák 3.600 korona fizetést kapnak ezenfelül, természetesen az előírt levonás figyelembe vételével.

Ezzel a rendelettel egyidejűleg még egy rendelet érkezett a belügyminisztertől az ügyeleti díjak szabályozására vonatkozólag. Ez a rendelet hivatva van gátat vetni annak, hogy a rendőrtisztek és a rendőrlégénység alamizsnáért oltalmazza a magánvállalkozások rendjének fentartását, 1200—1200 korona átalányösszeget. Ez a pótlék szintén a város terhére esik.

A rendeletet a tanács szombati ülésén tár-

gyalta és áttette azt a számvevőséghez, hogy a január havi fizeteskülönbözeti mielőbb kiutalható legyen.

Dr. Temesváry Géza h. főkapitány a következő beadványt intézte a város tanácsához:

„A városi rendőrség jelenlegi helyiségei meg nem felelők. A tisztviselők részben a városházában, részben a városi bérházban vannak elhelyezve. Egy-egy helyiségben többen dolgoznak, a felekkel való érintkezés közben egymást zavarják, a segédhivatalok helyiségei annyira zsúfoltak, hogy ott dolgozni sem lehet. A központi felügyeleti szobát délután két óráig két hivatalnok használja. A detektívek helyiségei, ugyancsak a közigazgatási fogdák egészségellenes állapotban vannak. A fogdák mellett a célnak sem felelnek meg, mert az utcáról be lehet oda beszélni, az összes helyiségek piszkosak, fergesek, azokat hiába tisztítottam, eredményt el nem értek. Ugyancsak piszkosak a tisztviselők helyiségei is. Ezen állapot tovább nem tartható, mert úgy a tisztviselőkre, mint az ügyfelekre a legnagyobb mértékben hátrányos és a munka sikerét teszi kétségessé. Az az előterjesztésem, hogy a rendőrséget a városházából sürgősen kitelepitni és alkalmas, a rendeltetésnek megfelelő tiszta helyiségekben elhelyezni szíveskedjék, akként, hogy a közigazgatási fogda ne pin-cében, hanem teljesen elkülöníthető magas helyen legyen.“

Dr. Temesváry igen régi ügyben kér humanus intézkedést. Régen tudja minden szegedi ember az ujságokból, hogy a városháza hirhedt szuterren helyiségei, ahová a rendőrség foglyait zárták, de nem egyszer elmebajosokat is, akiket máshová elhelyezni nem tudtak, — milyen középkori kinzó kamrák. A férgek kínozták az oda elzárt embereket, amellet, hogy dohos nedves-ségük az egészségüket is megtámadta. De az az érdekes, hogy a kitelepités kérdése csak most és éppen most vetődik föl, amikor a lakó-

helyiségekben való inség tetőfokra hágott a városban. Dr. Temesváryt nem lehet hibáztatni ezért a bünös késedelemért, mert ő csak rövid ideje áll a rendőrség élén; de akárki hibás is benne, kérdés, hogy a szükséges, nagyon is szükséges kitelepitést végre lehet-e hajtani manapság. — A főkapitány ezen előterjesztésével is legközelebb foglalkozik a tanács.

HIREK

000

Vajjon

ki emlékszik, milyen kedves volt anno dazumal, amikor a kis kadett kivezényelte a kávéházból a cigánybandát, — jaj volt annak a civilnek, aki ellenkezni mert volna — odaplántálta magát ideálja ablaka alá és elhuzatta azt a nótát, hogy Erzsike édes, vagy a másikat, amelyik aszondja, hogy Csak egy kislány van a világon... A sapkáját, amelyiken talán még rajta volt a róza, amit a fasorban séta közben tűzött oda szíve szerelme, kackiásan félrecsapta, kivont kardjával dirigálta a cigányokat, miközben ütemesen pengette a sarkantyuját. Ki emlékszik, milyen bájos volt ez...

Milyen bájos volt ez akkor és milyen utálatos most, amikor még azok is katonásdit játszanak, akik a háboru alatt kinos óvatossággal viseltettek a formaruha iránt. Hol van már a háboru és hol van az a hadügyminiszteri rendelet, amely szigorúan meghagyta a *leszerelt katonáknak, hogy ne járjanak uniformisban. Előírta a rendelet azt is, hogy azok, akik nem rendelkeznek polgáruha fölött, szedjék le a csillagokat arról a gallérról, vágják le a fekete-sárgaszínűt arról a bluzról és főként ne viseljenek kardot.

A rendelet rendelet maradt, a csillagok tovább büszkélkedtek, a kardok tovább csörögtek az aszfalton, a zsinór is ottmaradt. Hiszen olyan nehéz megválni attól a svarcgelb zsinórtól...

A hadügyminiszteri rendeletet nem res-

Fényüzési adók a régieknél.

A ránk nézve oly szomorúan végződött világháboru alatt majdnem minden hadviselő állam kormánya különböző fényüzési adótervekkel foglalkozott és egynémelyiket meg is valósított. Nem akarjuk azt kutatni, hogy a kormányok saját ötletük révén hozakodtak elő e tervekkel vagy csak a történelmet akarták ismételni, de tény az, hogy ilyen adókkal az ó-korban, Krisztus születése előtt körülbelül 600 évvel is találkozunk már. A különbség a kettő közt csak abban van, hogy az ilyen adó megvalósításával a mostani kormányoknál tisztán a pénzügyi szempont volt az irányadó, míg az ókorban főleg az erkölcsöket akarták vele megjavítani.

A fényüzés leküzdésére irányuló adótörvények és rendelkezések közt az ókorban igen különös; sőt mai fölfogásunk szerint majdnem bohókásnak mondható intézkedéseket találunk. Nagyon híres volt annak idején Zalenus görög törvényalkotó rendelete, (660 kr. e) amely minden görög hölgynek megtiltotta, 1. hogy többel mint egy szolganővel kísértesse magát az utcán és csak az esetben enged kivételt, ha az illető hölgy — részeg! 2. Éjnek idején a város területét egy nő sem hagyhatja el, ha csak szeretőkeresés okát nem hozza fel távozásának okául. 3. Megtiltotta minden nőnek, hogy arany ékszerrel vagy csecsebecsékkel, drága himzésekkel és csipkével pazarul díszítse magát és csak akkor enged kivételt, ha a nő utjának célja közismert szerelmi találkozó hely.

A ravasz Lykurg megtiltotta a spártaiaknak, hogy házépítésnél egyéb szerszámot használjanak, mint fűrész és fejsze, úgy gondolkozván, hogy az ilyen primitív módon épült házba senki ember fia nem fog aranyozott ágyat és ezüsttel kivert asztalt beállítani; ebből pedig azt következtette, hogy olyan polgárok, akiknek nincs ilyen drága butorzatuk, nem fognak dözsölő lakmározásokat rendezni.

Rómában látott napvilágot a híres Lex

Faunia, melynél fogva egy asztalnál ülő társaságban a mi pénzünk szerint csak 48 fillért volt szabad költeni egy-egy személyre. A vendégek maximuma három személyben volt megállapítva. Elképzelhetjük, hogy ennek a rendeletnek nem sok foghatja volt. Nem is igen akadt olyan ház, ahol betartották volna; ellenkezőleg, talán éppen abban az időben fordultak elő a nagy birodalomban a legvadabb orgiák és lakmározások. Hiszen ebbe a korszakba esik a szegény Apicus története, aki konyhai célokra 26 milliót költött el és mikor arra a tudatra ébredt, hogy már csak két milliója van, kétségbeesett, bánatában öngyilkos lett. Ez az ázsiai fényűzés egész Rómában otthopossá vált és csak a keresztények nem hódoltak neki, már csak azért sem, mert szegénységben éltek és így nem engedhették meg maguknak az ilyen költséges tobzódásokat.

Utánozhatlanok voltak mindig a keleti népek, ha arról volt szó, hogy a földi nyomorúságos életet tulvilági mesészerű pompában mutassák. Ha Tamerlan dáridóra határozta el magát, hát ez olyan nagy előkészületeket igényelt, hogy annyi fáradság és költséggel a mi korunkban — persze béke idején — akár egy világkiállítást is lehetett volna rendezni. Majdnem az egész világból toboroztak művészeket, komédiásokat és mindenféle iparosokat. A legrikkább állatokat mutatták be és néha két hónapig is állandóan terített és dusan megrakott asztalok álltak a szabad ég alatt.

Az ókort követő időkben is sok — és sokféle törvényt hoztak a fényűzés ellen, de ezek majdnem mind erkölcsjavító szándékból keletkeztek. XI. Ince pápa például egyházi átokkal fenyegette azon hölgyeket, akik túlságosan kivágott ruhát viseltek vagy ha öltözködésüknek általában kacér jellege volt. XIII. Lajos francia király megtiltotta az arany és ezüst ékszer gyártását, ami aztán arra késztette a tetszeni vágyó francia hölgyeket, hogy Olaszországból hozatták az ékszereiket a francia aranyműves ipar nagy kárára. Ugyancsak Franciországbán

történt a XVIII-ik században, hogy számtalan asszonyt megbüntettek csupán azért, mert a fennálló tilalom ellenére csempészekkel hoztak Keletindióból díszes szöveteket; az eredmény az lett, hogy a tilalmas szövetet otthon kezdték utánozni, a fényűzőnek nyilvánított szövetből hétköznapi ruhákat is készítettek. Ezen elvégre nincs is csudálkozni való, mert hiszen elgyszer tapasztalhattuk, hogy valamelyik új találmány vagy divat előbb csak az előkelőségnek volt szánva, de rövid időn belül, annyira átmennek a közhasználatba, hogy fényűzési jellegüket teljesen elvesztik. Ilyen volt a manikűrözés terjedése. Jellemzőek Voltaire írásaiban az ollóról való sorok. Ime szószerinti fordításban. „Csodálatos, hogy mi mindent elkövettek az emberek, amidőn az ollót feltalálták, hogy ennek használatát az emberi hiúságot ne szolgálhassa. Kárhózatónak találták, hogy az emberek az ollóval körmüket, hajukat és szakállukat vágják. Pazarlónak tekintették azokat, akik ezt tették, mert egy szerszámmal elrontották a természet alkotását. Ugyanígy ítélték meg a vasalt és keményített ingek és a harisnyák viselését is. A kiöregedett törvényszéki bírák ugyancsak korholták ezért a fényűzést a fiatal bírákat, hogy rossz példát mutatnak a népnek és azt romlásba viszik.“

Tény az, hogy számtalan olyan dolog van közhasználatban, ami annak idején — mikor feltalálták — fényűzési czikknek volt minősítve és megesett az is, hogy viselőjét kipellengéreztek. Egy egyébként okos államférfiu az első vasuti kocsira például azt mondta, hogy ez csak a milliomosok szórakozására fog szolgálni. A légszest és villanyt az ördög találmányának mondták, és a kerékpározást haszontalan sportnak minősítették, amit csak a henylők űznek. Valószínűleg így is fog ez maradni, és mindég megfog történni, hogy ami ma még fölöslegesnek látszik, holnap már nélkülözhetetlen lesz. Vagyis a haladás története egyszersmind a fényűzés története is.

Sze.